

K VYUŽITÍ UKOŘISTĚNÉ CHEMICKÉ TECHNIKY A MATERIÁLU

Válka bude vyžadovat k zabezpečení úspěšné bojové činnosti vojsk včasné přisun materiálu a všeho potřebného pro život a činnost vojsk. K tomu bude třeba organizovat rychlé opravy poškozené bojové techniky a materiálu, jejich včasné navrácení vojskům a rychlé zásobování, které rozhodujícím způsobem může ovlivnit výsledek boje a operace.

Základním zdrojem zásobování ČSLA je naše národní hospodářství. Kromě toho mohou vojska využívat místních zdrojů, vyrábět potřebné předměty ve vlastních dílnách a využívat všech druhů materiálních prostředků, které zanechal nepřítel na bojišti.

I když tyto zdroje jsou pomocného charakteru, mohou hrát ve válce značnou úlohu, neboť přisun zásob ze zápolí bude značně obtížný. Zvláště důležitým zdrojem bude získávání a využívání ukořistěné techniky a materiálu. Jejich úloha vynikne zejména při ničení vezených zásob nebo nebudou-li realizovány včas přísuny zásob techniky a materiálu, ať již z důvodu nedostatku kapacity dopravních prostředků, nebo zničených komunikací.

Předpokládáme, že při hromadném použití zbraní hromadného ničení, moderní bojové techniky a soudobých způsobů vedení boje a operace bude podstatně vyšší množství ukořistěného materiálu. To bude klást i vyšší požadavky na jeho zajišťování, prověřování, třídění, odsunování i využívání. Možnost okamžitého použití ukořistěné techniky a materiálu bude ovlivňovat též úmyslné i neúmyslné zamoření. Půjde zejména o omezené možnosti využívání u jednotek prvního sledu, které nebudou mít dostatek sil a prostředků

k prověření nezávadnosti ukořistěného materiálu. (Kořist podrobně charakterizuje služební předpis Týl-2-4 „Kořistní služba“ a stanoví zásoby pro její využití.) Tyto zásady platí plně i pro využití ukořistěné chemické techniky a materiálu k úhradě tabulkového chemického materiálu a techniky.

Hlavním předpokladem pro správné a efektivní využití ukořistěné techniky a materiálu je požadavek, aby příslušní funkcionáři chemického vojska měli přehled o to, jaké prostředky a k jakým účelům mohou využít, kde mohou počítat s jejich výskytem a jaká opatření mají k jejich využití organizovat. Tzn. aby znali dokonale chemickou techniku a materiál hlavních armád NATO, jejich takticko-technická data, organizační začlenění, zásady a způsoby jejich použití. Dále aby měli přehled o rozmístění závodů, skladů, podniků, opravárenských závodů na zájmovém území nepřítel, z kterých mohou získat upotřebitelnou techniku, materiál, náhradní díly, správkový a spotřební materiál.

V tabulce uvádíme orientační přehled techniky a materiálu, který můžeme využít k úhradě tabulkové chemické techniky a materiálu. Tabulka není vyčerpávající, protože prozatím nemáme k dispozici všechny potřebné údaje. Abychom získali všechny potřebné údaje a podchytili všechny významnější zásoby a výskyty tohoto materiálu, musíme získávat potřebné zprávy, pravidelně je vyhodnocovat a přehledy doplňovat a upřesňovat.

Druhým předpokladem pro úspěšné využití ukořistěné chemické techniky a materiálu je požadavek, aby na příslušných

Tabulková vojenská technika a materiál

Tabulka

Druh techniky a materiálu		Je ve vý- zbroji armády	Využití
Skupina	technika, materiál		
1	2	3	4
Prostředky radiálního a chemického průzkumu	Průkazníkové křidy M7, M7A1	USA, Francie	K vedení chemického průzkumu (detekce BOL) pozorovateli – signalisty, jednotkami radiálního a chemického průzkumu Pro radiální průzkum a kontrolu radioaktivního zamoření
	Průkazníkové papíry M6, ABC M8	USA Francie	
	Průkazníkový prášek	NSR	
	Průkazníková barva M1, M5, M9A2, M18A1, M30A1	USA Francie	
	Polní chemická laboratoř M10A1	USA	
	Automatické průkazníky M6A1, E41, LOPAIR, SHOPAIR, M8	USA	
	Rentgenometr IM-174/RD	USA	
	Rentgenometr AN/PDR-39		
	Rentgenometr-radiometr AN/PDR-27		
	Vojсковý přístroj radiálního průzkumu TOTAL 6109A	NSR	
Prostředky protichemické ochrany jednotlivce	Rentgenometr-radiometr FH 40T	NSR	K úhradě potřeby prostředků PCHOJ
	Ochranné masky: M17, M17A1, M9, M9A1, M10, M11A1, M12, ABC-M21, M2-10A1-6, M14A2	USA NSR	
	ABC-54, ABC-65	Francie	
	ANP-51 M53	USA	
	Izolační přístroje M13, M15, M20	USA	
	Ochranná kapuce M6A2	USA	
	Resuscitátor E21	USA	
	Filtrační ochranné oděvy A, B	USA	
	Izolační protichemický plášť M2	USA	
	Protichemická pláštěnka	USA	
	Izolační ochranný oděv M3, M5	USA	
	Lehký ochranný oděv MK 66	Francie	
	Ochranný oděv MK 63	Francie	
	Těžký ochranný oděv MK 67	Francie	
Prostředky kolektivní ochrany	Filtroventilační zařízení: M6A1 GED, M6A1 MED, M9 GED, M9A2 EMD, M10 GED, M10A2 EMD, M11 GED, M11A2 EMD, M12 GED, M12A2 EMD	USA	Ke kolektivní ochraně pro protichemické úkryty
	Polní přenosný úkryt XM51	USA	
Dozimetry a vyhodnocovací soupravy	Samoodčítací dozimetry IM-93/PD, IM 9/PD	USA	Ke kontrole radioaktivního ozáření osob
	Nabíjecí souprava RR-1578/PD	USA	
	Souprava skleněných dozimetrů DT-60/PD, s vyhodnocovacím zařízením	USA	
	Souprava samoodčítacích dozimetrů FH – 39	NSR	
	Automatický signální dozimetr TOTAL 6119		

Druh techniky a materiálu		Je ve vý- zbroji armády	Využití
Skupina	technika, materiál		
1	2	3	4
Prostředky pro speciální očistu	Odmořovací látky: - stabilizované chlorové vápno STB - roztok DANC - roztok DS2 - emulzní čisticí prostředky MIL-C-179-GUNK a PS 751 - chlornan vápenatý HTH, chlornan sodný, chloramin T, dichloramin T Odmořovací prostředky: - přenosné odmořovací přístroje M11, M59, M62 - odmořovací automobily M3A3, M9 - odmořovací soupravy M12A1, M8A2, MB-3, MB-1 DE 6001-F4	USA USA Francie USA USA Francie	Pro speciální očistu k úhradě chlornanu vápenatého a odmořovacích roztoků číslo 1 a 2 Pro speciální očistu k úhradě souprav AOS a přenosných rozstřikovačů. K úhradě speciálních vozidel ARS, soupravy MKS
	Soupravy pro opravu ochranných masek M11, M8, M3	USA	Pro opravy ochranných masek, popř. ochranných plášťů a protichemických oděvů
Zadýmovací prostředky	Ruční dýmový granát M15, AN-M8 Puškový dýmový granát M9A1 Ruční a puškový dýmový granát M34 Puškový dýmový granát M23A2 Puškový dýmový granát M23 Dýmovnička M5 Plovoucí dýmovnička AN-M7 Dýmový generátor M3, M3A2, M3A1	USA USA USA USA USA USA USA USA	K zadýmování na taktickém stupni

Ostatní technika a materiál

Prostředek	Výskyt	Využití
Chlorové vápno	Potravinářské závody, zemědělské podniky, sklady apod.	Odmořování bojové techniky dopravních prostředků, terénu
Chlornan sodný	Papírny, celulóžky, textilní a chemické továrny, potravinářské závody apod.	
Chloraminy	Mlékárny, pivovary, zemědělské podniky, chemické továrny, sklady apod.	Odmořování BT, povrchu těla a výstroje a dalšího materiálu
Hydroxid sodný (drasel- ný), soda, potaš, alkalická odmašťovač (P3 apod.)	Chemické a tukové závody, sklárny, strojírenské závody, sklady, drogerie apod.	Pro speciální očistu
Čpavek, čpavková voda	Chemické závody, plynárny, textilní zá- vody apod.	Pro odmořování BT

Prostředek	Výskyt	Využití
Chemická okysličovadla	Chemické závody, textilní továrny apod.	Pro odmořování
Smáčedla, mýdlo, namáčecí a prací prostředky	Chemické a textilní závody, prádelny, drogerie, sklady apod.	Pro speciální očistu
Organická rozpouštědla	Chemické závody, lakovny, chemické čistírny, drogerie, sklady apod.	Pro speciální očistu
Akumulátory, baterie, monočlánky, žárovky, tranzistory, odpory a jiné elektronický materiál	Elektrotechnické závody, výrobní akumulátorů a baterií, elektroobchody, elektroopravny, autoopravny, sklady apod.	Zdroje do přístrojů radiačního a chemického průzkumu a jiné techniky, náhradní součástky pro opravy
Náhradní díly a různý správkový materiál, nářadí	Opravy automobilů, čerpadel, pryžového materiálu, materiálu z umělých hmot, výrobní závody a jejich údržbářské dílny, sklady a prodejny náhradních dílů a řemeslnických potřeb apod.	Pro úhradu náhradních dílů, součástek a správkového materiálu v chemických dílnách
Dílenská a opravárenská zařízení pojiždná i stacionární	Komunální služby, autoopravny, údržbářské dílny v průmyslových závodech apod.	K úpravě nebo k doplňování opravářských zařízení
Postřikovací automobily protipožární stříkačky apod.	Komunální technické služby ve městech, požární sbory v obcích apod.	K úhradě speciálních vozidel ARS (ACHR), ČV 25
Stacionární zařízení k umývání automobilů a jiné techniky	Mycí linky v autoservisech, v dopravních podnicích apod.	Pro speciální očistu BT a dopravních prostředků přímo na místě
atd.		

stupních velení byl dostatek speciálně připravených odborníků — instruktorů, kteří by byli schopni vysvětlit určeným obsluhám použití ukořistěné techniky a materiálu.

K tomu je vhodné mít funkční vzorky nebo alespoň návody pro obsluhu (použití) příslušné techniky a materiálu a odborníky, kteří by v krátkodobých kurzech tyto instruktory připravovali.

Dalším předpokladem pro využití ukořistěné techniky a materiálu je prověření její nezávadnosti, tj. zda není zamořená a zda je provozuschopná. Bez prověření je zakázáno jejich využití.

Jakou ukořistěnou techniku a materiál můžeme na jednotlivých stupních velení používat stanoví služební předpis Týl-2-4. U ukořistěné chemické techniky a materiálu jsou to na stupni útvar a svazek

prostředky protichemické ochrany jednotlivce, prostředky radiačního a chemického průzkumu a prostředky k vykonání speciální očisty.

Kořistní služba je v ČSLA organizována a za plnění úkolů kořistní služby odpovídá velitel. Řídicím orgánem pro zabezpečení stanovených úkolů je zástupce velitele pro tyl. Výkonným orgánem jsou kořistní jednotky. Na stupni útvar a svazek nejsou organické kořistní jednotky — jsou vyčleňované podle potřeby z počtu vlastních sil. Na vyšších stupních velení jsou organické kořistní jednotky.

Ke zjištění výskytu kořistního materiálu, jeho přibližného množství, druhu a stavu organizujeme průzkum. Podle druhu dělíme kořistní průzkum na všeobecný a odborný. Všeobecný kořistní průzkum vedou všechny orgány kořistní služby. Odborný kořistní průzkum organizujeme podle po-

třeby a vysíláme do prostorů, v kterých jsme zjistili sklad určitého druhu materiálu, vhodná výrobní nebo opravářská zařízení, nové druhy vojenské techniky apod. Zpravidla zjišťuje:

- technický stav a použitelnost jednotlivých druhů techniky a materiálu;
- druh a rozsah zamoření skladů, úseků a objektů radioaktivními a otravnými látkami, bojovými biologickými prostředky, zaminování objektů, možnosti jejich speciální očisty nebo odminování;
- možnosti využití ukořistěné techniky, materiálu a zařízení a obnovení jejich činnosti.

Na kořistním průzkumu techniky a materiálu, který patří do kompetence chemického vojska, se podílí kromě jednotek chemického vojska a radiálního průzkumu i jiní specialisté chemického vojska, jako chemičtí zbrojníci, instruktoři, obsluhy speciální techniky apod.

Organické kořistní jednotky jsou na stupni vševojsková armáda a front.

Kořistní rota (A) má ve své struktuře dvě družstva radiálního a chemického průzkumu a v četě pro ženijní, spojovací a chemický materiál dvě družstva pro chemický materiál. Kořistní prapor (F) má četu chemické ochrany o dvou družstvech radiálního a chemického průzkumu a dvou družstvech speciální očisty, (s vozidly ARS), ve třech kořistních rotách je po jednom družstvu radiálního a chemického průzkumu a v četě ženijního, spojovacího a chemického materiálu po dvou chemických družstvech o třech osobách. V kořistních skladech je oddělení převýšovací a odsunu a oddělení třídění materiálu.

Družstva radiálního a chemického průzkumu u těchto jednotek budou kromě svých úkolů plnit i úkol průzkumu výskytu kořistního materiálu a kontroly radioaktivního a chemického zamoření veškeré ukořistěné bojové techniky a materiálu. V případě hromadného výskytu kořistního materiálu, když nebude kapacita družstev radiálního a chemického průzkumu stačit ke kontrole zamoření, budou se na této kontrole podílet i pozorovatelé, signalisté ostatních kořistních jednotek.

Chemická družstva čet pro ženijní, spojovací a chemický materiál shromažďují kořistní chemickou techniku a materiál a předávají jej skladům kořistního ma-

teriálu. Podílejí se též na sběru chemického materiálu, který zanechala vlastní vojska na bojišti.

Ukořistěný (zanechaný) materiál třídí oddělení pro třídění materiálu. Zde by měli být speciálně vycvičení vojáci (chemičtí zbrojníci, skladníci) pro hodnocení použitelnosti ukořistěné chemické techniky a materiálu. Hlavním úkolem třídění chemické techniky a materiálu v kořistních skladech je rozřazení chemické techniky a materiálu na využitelné pro zabezpečení vojsk přímo nebo po opravě a na materiál a techniku k odsunu na teritorium.

Jednotky speciální očisty čtyř chemické ochrany kořistní jednotky jsou určeny pro speciální očistu jednotek a pro speciální očistu ukořistěné (zanechané vlastní) techniky a materiálu. Speciální očista této techniky a materiálu probíhá před jeho předáním do kořistního skladu ke třídění a odsunu.

Chemickou techniku a materiál, který jsme z kořisti použili k úhradě ztrát a pro doplnění stanovených zásob, bereme do evidence.

V otázkách využití kořistního materiálu a techniky musí NCHS (NCHV) trvale spolupracovat s orgány týlu, pověřenými řízením kořistní služby na příslušném stupni velení. NCHV armády a frontu (jejich materiální orgány) se podílejí na odborném řízení kořistních jednotek armády a frontu, navrhuji způsob využití kořistní techniky a materiálu k zabezpečení vlastních vojsk. Pro co nejúplnější přehled o možnostech získání kořistního materiálu klademe požadavky zpravodajským a průzkumným orgánům na dodání co nejpodrobnějších údajů o rozmístění nepřátelských skladů, zařízení a všech dalších údajů, které mají vliv na možnosti získání kořistního materiálu.

Včasné a správné využívání ukořistěné chemické techniky a materiálu může dostatečně usnadnit zásobování vojsk chemickou technikou a materiálem. Vojska mohou používat po prověření nezávadnosti a se souhlasem příslušného velitele (svazku, armády, frontu) i další ukořistěnou techniku a materiál (která jsem neuvedl), je-li to nutné ke splnění bojového úkolu. Využití této kořisti je nutné hlásit nadřízenému s uvedením množství kořisti vzaté do příjmu a množství spotřebované kořisti.